

The Center for Research Libraries scans to provide digital delivery of its holdings. In some cases problems with the quality of the original document or microfilm reproduction may result in a lower quality scan, but it will be legible. In some cases pages may be damaged or missing. Files include OCR (machine searchable text) when the quality of the scan and the language or format of the text allows.

If preferred, you may request a loan by contacting Center for Research Libraries through your Interlibrary Loan Office.

Rights and usage

Materials digitized by the Center for Research Libraries are intended for the personal educational and research use of students, scholars, and other researchers of the CRL member community. Copyrighted images and texts are not to be reproduced, displayed, distributed, broadcast, or downloaded for other purposes without the expressed, written permission of the copyright owner.

© Center for Research Libraries

Scan Date: October 7, 2008

Identifier: s-m-000015-n18

مجموعه سنون

از

جمعیت علمیہ عثمانیہ

ایکنجی سنہ

نومرو ۲۱

رمضان

استانبول

جمعیت علمیہ عثمانیہ مطبعہ سنہ طبع اولشمار

۱۲۸۰

(سویس جدولی) (ما بعد نومر ۲۰)

جدولده ایشایان عمله برقاچ بیک سنه لك اصول قدیمه لری و جهله قازمه
وزنیل قوللانوب اوللری میدار سهولت اولق اوزره قومپانیه طرفندن
کندولرینه ال عربه لری اعطا اولنمش ایسه دم بزحیواغیز که عربه چکه لم
دیو بونی برو جهله قبول ایتیبوب حتی بوندن طولابی برطاقی
ایفای خدمت ایتیه رک محللرینه عودت ایتیش و بونک اوزرینه
مالوف اولدقلری و جهله ایشلرینه موافقت کوسترلمشدر.
قومپانیه مأمور و مهندس ساری عموماً فرانسه اولوب ایچلرنده
یا لکز برقاچ اجنبی واردر. بونلره مستوفی معاش و یریلوب قومپانیه
رئیس موسیو بسپس سنوی یوز بیک فرانق و وکیلی التمش بیک و باش
مهندس ساری کره بشر بیک فرانق و سائر لری بونستبله معاش المقده
واک کوچک مأمور لره شهر ی ایکبشر یوز فرانق اعطا اقله مقده در.
مأمورین موسیو ایهم حسب المصلحه بر محله عزیزیمتلرنده دخی معاشدن
فضله خر جراه دخی الورلر و اوچ سنه ده برکه مآذوناً مملکتلرینه
کتمکه صلاحیتلری اولوب اولخالده معاشلری تمام ایشلدکن
بشقه مصارف سفریه لری دخی قومپانیه طرفندن تسویه اولنور.

جدول بھرنك حسن حصولی ایکی اوچنده یعنی پورس سعید ایله
سویشدہ برلیمان وجودینہ متوقف اولدیغندن خیلچہ وقتدنبروبولنرك
دخی انشاسنه شروع اولمشدر.

پورس سعید دیتلان محل اقدركن ایله منزله كونك اتصال ایلدکی محله
سطح دریاه مساوی برقاج پارچه كوچك اطهردن عبارت اولوب
بولنرك نهر طرفی صیغلق اولدیغندن لپمان اتخاذا اولنه جق محل
درا قلو واسطه سیله حفرو تعمیق اولنوب بوندن چیقان چامورلر ایله
دخی شهرلك زیننی ترفیع وتوسیع قلممشدر. اقتضاییدن طاش دمیاط جوارنده
واقع براو جاقدن نقل اولنه رق بوندن ایکی سنه مقدم اشبولیاك
انشاسنه مبادرت قلوب بر طرفی دخی خیلچہ ایارولمش وایکی
سنه یه قدر اتمامی ملحوظ بولتمشدر.

بولنردن بشقه نصف مسافه ده واقع سالف الذكرت مساح كولی دخی
جدولدن مرور ایده جك و طاتلو صوجدولی واسطه سیله آمدش
ایله جك سفائك مرکزی اولمق اوزره لیمان هیئتنه قونیه جق
ایسه ده هنوز بوکامباشرت اولنماعشدر.

جدول بھری بوینده اهاالسی مأمورین وعمله و بعض تجاردن عبارت
اولمق اوزره شمیدین برقاج شهر و قصبه تشکل ایتمشدر. ازجه
برایسی مذکور تمساح كولی کنارنده مصر والسی فحامتلودولتلو
پاشاحضرتلری اسمنه منسوب اسماعیلیه شهر یدرکه الان قومپانیه
اداره سنك مرکزی اتخاذا اولتمشدر و بریسی دخی مارالذکر
الجسر نام شهر جوارنده واقع قرش واقدكز ساحلنده کائن
پورس سعید شهرل یدر بولنده فلاح عماله یه مخصوص مساکنك اکثریسی
کر بیچ ویاخود حصیردن یا پلمش مختصر خانه لر ایسه ده مأمورین

وتجار اقامه سیچون و مهمات و ضعیچون طوغله و کر پیچدن محکم و نفیس خانه ل و مغازه ل انشا و اورپا واری منتظم و متسع سوقاقلر اچیلوب هر طرفنه دخی طائلوصول اجرا قلمشدر . اشبو شهر لک هر برنده کار کیر اوله رق برجامع شریف ایله بر کلبسا و بر خسته و بر مسافر خانه و دیگر ابنیه لازمه انشا اولمشدر . اسما عیلیه ده قومپانیه مأمور لری اقامتنه مخصوص عرب اصول معماریه سی اوزره غایت جسیم و نفیس بر سر ای دخی ختام پذیر اولوق اوزره در بعض محللرنده باغچه ل دخی یتشدیر لیدیکندن شهره ناکور چولک اورته سننده غایت لطیف و دلکش بر منظره پیدا ایتشدیر .

مذکور قرش شهری اوللری قومپانیه تک مرکزی اولوب مؤخرأ مرکزک اسما عیلیه یه نقلی مناسبله الیوم محل مذکورک اهمیت قالمش ایسه ده ینه بر طاقم مأمور یندن بشقه مقدا مسکان اولمش اولان فلاح عمله اوراسنی ترک ایتدیکندن معمور یتنه خلل کلمه اشدر .

سالف الذکر الجسر نام تپه تک ذروه سننده متوفی سعید پاشا ایچون قومپانیه طرفندن اسویچره واری غایت نفیس برکوشک بنا اولوب ختامی اثناسنده مشار الیهک وفاتی و قوعبولش اولدیغندن کورمسی دخی مپسرا اولماشدر .

پور سعید شهری دهها جسیم اولوب بوندن فضله اوله رق واپور ایله اداره اولنور بش التی قدر جسیم فابریقه لری واردر . قومپانیه ایچون تیمور و باقر و اخشابیه متعلق اقتضایدن هر در لوالات واد و اتک اشبو فابریقه لده سبک و اعمالی قابل ایسه ده اوروپا دن جلبنده دهها اهونیت اولدیغندن بونلر اکثریات تعمیرات ایله مشغولدر .

قنطرة و رأس العش دخی پور سعید ایله تمساح بیننده ایکی قصبه اولوب بونلردن اولکبسی اولجوارده واقع خرابات قدیمه دن مأخوذ قر مزنی طوغله ایله بنا قلمشدر. محل مذکور بریه الشام ایله مصر بیننده آمد شد ایدن کار وانلرک کذر کاهی اولدیغندن ایلروده کسب اهمیت و معموریت ایله جکی در کار درودیکری منزله کولی اورته سننده در اقلر ایله جدول بحریدن چیقاریلان چامورلرک تراکنندن تکون ایتمش اطه لراوزرینه بنا اولنمشدر.

سالف الذکر شهر و قصبه لرها لسنک جز و اعظمی بالطبع اهل اسلام اولدیغندن قومپانیه طرفندن تعین اولنمش اماملر و مؤذنلر و اسطه سیله جوامع شریفه ده و یا خود مسجد اتخاند اولنمش محللرده اوقات خمسه ده اذان او قونیلوب جاعتله نماز قلمتده و اهل اسلام بیننده حقوقه متعلق تکون ایدن دعاوی دخی اشبو اماملر معرفتیه شرعارویت و فصل اولنمقده در.

قومپانیه خسته خانه لرینه بلا فرق هر ملت خسته سی قبول اولنمقده ایسه ده فلاحلرک مواقع مذکوره خسته خانه لرینه نادرأ مراجعت ایتد کلری استماع اولنمش و بنم کزمش اولدیغم پور سعید خسته خانه بیننده هیچ اهل اسلام خسته سی کوره مدیکمدن بودخی روایت مذکوره نی تأیید ایلشدر.

کرک مواقع مذکوره ده و کرک قومپانیه نک متصرف اولدیغی وادی ناحیه سننده حکومت مصریه طرفندن هیچ برما مور بولنیوب فقط انقریه صورتیه جلب و استخدام اولنان عمله یه نظارت ایتک اوزره میرالای رتبه سننده برما مور واردر. مومی الیهک برمقر مخصوصی

اولیوب عملاً مذکورہ ہر زردہ ایشیائے اسیہ چادرلہ اورادہ اقامت
ایتمکدہ در.

جدول بحری بویندہ بولنان بالجملہ مواقع و مراکز تلغراف
خطرلیہ یکدیگرہ مربوط اولدیغندن مصطلحتہ متعلق خصوصات
مستعجلہ تلغراف واسطہ سیلہ مخبرہ اولدیغنی مثلاً خطوط
مذکورہ تک بریسی دخی زقازیقہ تمت اولان مصر خطنہ متصل
اولدیغندن جدول اداره سی طوغریدن طوغری یہ مصر و محال
سائر ایلہ دخی مخبرہ ایتمکدہ و بوندن بشقہ مواقع مذکورہ
بیندہ یومی آمد شدایدر منتظم پوستہ اولوب بودخی اقتضاسنہ
کورہ قایق و ہجینلرہ سرعت اوزرہ ایشلدنمکدہ در.

طاتلو صوجدوللری واسطہ سہلہ اعمار اولنہ جق اراغیدن بشقہ
سالف الذکر وادی ناحیہ سی دخی قومپانیہ یہ ترک اولنمش اولدیغندن
بونک تاریخ انتقالی اولان ۱۸۶۱ سنہ میلادیہ سی کانون اولندہ
محل مذکور ۴۹۵۰ زراع و ۴۰۰ بادیہ نشین عرب اولق اوزرہ
یالکز ۵۳۰۰ نفوسی شامل اولدیغنی حالده ایکی سنہ صکرہ اجرا
اولنان تعداد نفوسدہ اہالی مذکورہ ۶۸۲۹ زراع و ۳۳۰۰
بادیہ نشین عرب اولق اوزرہ ۱۰۱۲۹ نفوسیہ بالغ اولوب یعنی
ہمان برمثلی تزايد ایلشدر. و حین انتقالده محل مذکورده یالکز
۱۲۱۶۴ فدان قابل زراعت اراضی اولدیغنی حالده ذکر اولنان
ایکی سنہ ظرفندہ ۱۴۶۰۰ فدانہ بالغ اولشدر. کچن سنہ
اراضی مذکورہ دہ اجناس سائرہ دن بشقہ التي بیک فدان پموق
زراعت اولوب یالکز بوندن اوچ ملیون فرانلق محصولات صا تلش
وقومپانیہ بیک ایکی یوزسکسان کبسه ایراد المشدر.

طابلو وجود ولاری بوینده دها پک چوق اراضی خالیه اعمار اولمق اوزره بدلات مقطوعه ایله قومپانیه طرفندن عربله احاله اولمش و بونلردن دخی الیوم قابل زراعت خیلی اراضی حاصل اولمشدر . اشبوجدنک کشاد و اداره سیچون تشکیل اولنان قومپانیه بهری بشیوز فرانقه اولمق و بش سننده ایفا اولمق اوزره ذرت یوز بیک حصه اچوب بونک ایکی یوز یکر می ایکی بیک اوچ یوز الی سگری مصر و فرانسه و ممالک سائرده اسنیانلره فروخت اولمش و قصور یوز یتیش یدی بیک الی یوز قرق ایکی حصه سی اداره مصریه طرفندن اشتر اولوب اقتضایدن بدلی شهری بر بچق ملیون فرانق تقسیط ایله ایفا قلمنقده بولمشدر .

یکن حزیران غایتنه قدر قومپانیه نک کافه مصارفاتی التمش یدی ملیون اوتوز بربیک در تیوز اوتوز اوچ فرانقه بالغ اولمش و مذکور حصه لک مجموع بدلاتی اولان ایکوز ملیون فرانق یعنی بر ملیون یدی یوز بیک کبسه یه محسوباً تحصیل اولنان مبالغدن مصارف مذکور تزیل اولنقدقه یوز اوتوز ایکی ملیون طقوز یوز التمش سگری بیک التمش یدی فرانق باقی قالمشدر . لزومندن زیاده اوله رق قومپانیه صندغنده بولنان سرمایه موقت صورتیله بعض محطاره و یریله لک ایشلتدیرلش اولمغله بونک فائضندن و بروجه بالاوادی اراضی سنک کتوردیکی ایراددن اون بر ملیون یدی یوز یتیش طقوز بیک بشیوز طقسان طقوز فرانق حاصل اولمغله بودخی ضم اولنقدقه موجود سرمایه یوز قرق درت ملیون یدی یوز قرق سگری بیک یوز التمش الی فرانقه بالغ اولوب یعنی هنوز سرمایه نک نصفندن زیاده سی موجود بولمشدر .

بر منوال مسطور قومپانیه حصه لرینک قیمت اضلیه لری بشیوز
فرانق اولدیغی حالده مقدملری پارس بورسہ سندنہ بشیوز
التمش بشہ قدر چیمش ایسہدہ بوکونلرده بشیوز تمش بشہ قدر
تزل ایتشدن

(منیقف)

(بقیہ سی صکرہ)

(مدخل علم ژئولوژی)

غازک برزیله واجسام عنصریہ سائرہ ایله اولان ترکیباتی بیاننده در.

بزه کوره بیلمنسی لازم اولان مرکب غازلر الی عدد اولوب اسامیسی
وهر برینک تعریف و بیننی ز یرده محرر در.

۱ غاز حامض قاربون ۲ غاز مولدالماء قاربونی ۳ غاز مولدالماء
کبریتی نام دیگر حامض کبریت مولدالماء ۴ غاز مولدالماء فوسفوری
۵ غاز حامض قلوبوری مولدالمائی ۶ غاز حامض کبریت ۱ غاز
حامض قاربون جبهه نک معلومیدر که کمور احراق اولنان محملارده
هوا متغیر اولوب هواسی جریان وتجدد ایلیان دائره لده کمورک
احتراقندن حاصل اولان برنوع غاز مهلاکدر. اشته غاز مذکورہ
حامض فحم ویا حامض قاربون تسمیہ اولنوز ومواد صلبه ایله
مخلوط اولدیغی زمان غاز لفظی حذف ایله یا لکز حامض قاربون
دینلوز و بووجهله اجسام سائرہ ایله ممزوج اوله رق طبیعتده
یک مبدولدر. اشبو غازک تأثیرات مضره سی درکار ایسه ده خواص
نافعه سی دخی وار در شو ایله که مقدار قلیل اوله رق هوای نسیمی

ایله مخلوط اولدیغی حالده صحت بدنیه نافع و صوده وار په صوتنده و باده ده مخلولی فائده دن خالی اولوب حتی پک سرینک ویرر لکن غیر مخلوط اوله رق حامض قار بون تنسم و نفس اولنسه انسان و حیواناتی تلف ایدرو مسدود محملرده کور احراق اولنسه حامض مذکور حاصل اولوب تنسمه غیر صالح اولدیغندن انسانی تسمیم ایدرو حتی خلقک کور باشمه اوردی دیلری حامض قار بون ایله تسمیم اولمندن عبارتدر .

بالاده بیان اولدیغی اوزره اشبو غاز هوای نسیمیده دخی مخلوط اوله رق بولوب شو ایله که هوانک بیک جزئندن برجزئی حامض مذکوردر و کره نسیمک هر طرفنده بو مقدار بولوب زیاده مقداری نباتاته ایراث مضرت ایدر . زیرا اگر چه نباتاتک نشوونماسی غاز حامض قار بونه محتاج و متوقف ایسه ده زیاده مقداری اتلافه باعث اولور . حامض قار بون درون ارضده دخی تکون ایدوب هوایه منشر اولور و انسان و حیوانات تنفس و تنسمده اغزلندن غاز مذکور ایله نفخ ایله و مواد حیوانیه و نباتیه تک تغیرلندن و کولکده نشوونما بولان نباتاتدن حاصل اولور . احجار و مواد معدنیه ده و علی الخصوص کیرج طاشی و تباشیرده حامض قار بونک و جودی پک قولای تجربهلر ایله اثبات اولور . مثلاً دوکلمش طاش پارچه لری اوزرینه برقاچ طامله حامض کبریت یعنی زاج یاغی و یا خود حامض قار بون مولد المائی یعنی طوز روحی وضع اولنسه مذکور طاش تحلل ایدوب برغلیان ظهور یله غاز حامض قار بون حصوله کلور و حامض مذکور ای حاوی اولان احجار تسخین اولندقدده غاز مذکور ای ترک ایدر و کیرج طاشی یاغی کیرج ایله حامض

قار بوندن مرکب اولوب تجر به اولنديغنه کوره حجر مدگوردن
اوج قدم مقدارنده بولنان حامض قار بونك مقدارى اون
التى بيك قدم مكعبدر و كرج طاشى ايسه غايت مبدول اولديغندن
قشر ارضده غاز مز بورك فوق الغايه كثر تى بيانندن
مستغيدر .

اشبو غاز حامض قار بون رنگسز و كندوشنه مخصوص بر ايسه
ولدى اولوب اجسام مشتعله نك اشتعالنى منع ايدر و مشتعل
اولان و يامنظنى بولنان و لقانلك اراضيسى شقوقندن هوا كې
چيقار و تضيق ايله و يا خود بعض مرتبه حرارتلى صوده محل
اولديغندن منابعد مخلوط بولنور و حامض قار بون ايله مخلو
بولنان مياھ رنگسز اولوب هوا يه ترك اولندقلنده غاز خروج
ايلد يكنندن مياھ مخمره كې غليان ايلر و بويله مياھ معدنيه نك لىدى
بعض مرتبه اكشى و رايحه سى مؤثر اولوب خواص نافعه سندنناشى
اكثريا علاج نوعندن اوله رق استعمال اولنور و طبيعتده پك چوق
بولنور ايسه ده المانواده واقع سلس نام مخلده نبعان ايدن صوده حامض
مذكور زياده اولديغندن اشبو صو دنيا نك هر طرفه
ارسال اولنور .

ايتالياده ناپولى شهرى جوارنده بر مغاره اولوب اسمنه كلب مغار دستى
تسميه اولنور كه ازمنه قديمه دنبر و ابخره مغمره فورانيله معلوم و مشهور
اولمشدر ابخره مذكوره غاز حامض قار بوندن عبارت اولوب
بودخى هوا دن آغر اولمق ملا بسه سيله بتون مغاره يي ادلا
ايتيوب يالكن اشاغبسنده بولنديغندن فوران ايلد كجه مغاره
قيوسندن خروج ايلر . اورايه كويك و امثالى حيوان وضع اولدقده

از وقتده بلکه بشن التي ذقیقه ده سرسام اولوب دوش روزیاده طورسه تلف اولور لکن براز طور دقدن صکره هوایه حیقارلسه قورتیلور. فرانسه قرالردن سکزنجی قارلو ناپولی شهرینی ضبط ایلدیکی ائنده بونک تجر به سیچون پک چوق حیوان تلف ایلدیکی مثالو غاز مزبورک انسانی مهلاک اولوب اولدیغنی دخی تجر به ایلمک ایچون اولزمان اول طرفده بولنش اولان بیچاره عثمانلو اسپرلندن ایکی آدم اریله برمحله قونلقدده پک از وقتده تلف اولدقلری منقولدر. تانیا (غازمولدالماء قاربونی) اشبوغاز سو قاقلرده و خانه لرده یاغیرینه قوللانیا ن غاز اولوب طبیعی اوله رق پک چوق محله تصانف اولور. اکثریا بتاق و سازلق یرلرده و غایت صیجاق وقتلرده مواد حیوانیه و نباتیه تکمیل و تعفنلندن و بعض معدنیاتدن حاصل اولور و چوق محللرده احجار طبقاتی ارازلندن خروج ایتمیکندن انلره بوری یرینه برقامش وضع اولنسه و علوا یله اشعال اولنسه قندیل یرینه و یا طعام طبخنده استعمال اولور. فی الواقع بعض مملکتلرده اشبوغاز طبیعی بویله شیرلده استعمال اولنوب از جمله بحر خزر سا حله قریب مشهور باکوشهری جوارنده بولسان زردشت معبدلنده اولان آتش غاز مذکور دن عبارتدر. اشبو محل آتش پرستلر زماننده غایت مشهور و مقبول اولوب انوار دین محمدی اولطر فاردده شعشعه پاش ظهور اولدقدده طائفه ضالاه مذکوره اورادن فرار ایله هندستانده بومبای شهرنده توطن ایلدیلر. کور معدنلرینک اکثر یسنده اشبوغاز مولدالماء قاربونی حاصل اولوب بودخی قابل اشتعال و مهلاکه لی برغاز اولدیغندن عملیهی آتشدن محافظه ایچون مخصوص دوی قندیلی و یا خود امنیت قندیلی تعبیر اولور برنوع

قدیل ایجاد اولمشدر. ممالک چینده غاز مذکور پک مبدول اولدیغندن بوریلر واسطه سیله بعض شهرله نقل ایله سو قاقلرده و خانه لده استعمال اولنور.

ثالثا (غاز مولدالماء کبریتی) و رابعا (غاز مولدالماء فوسفوری) اشبو ایکی غازک علم ژئولوژیده اهمیتلری غاز مولدالماء قاربونی قدر اولوب حتی غاز مولدالماء فوسفورینک طبیعی اوله رق بولدیغی محمولدر. بو ایکی غازک بریرینه مشابهنی اولوب شفاف و بی رنگ و مشتعلدر. غاز مولدالماء کبریتی رایحه سندن معلوم اولوب بودخی عورطه رایحه سی کبیر. هوا ایله قاریشقی اوله رق تنفس اولتسه کوچ تحمل اولنوب صافسی دخی مهلکدر. اشبو غاز بعضاً کورکدلی صولده تصادف اولنور و ولقانلرده دخی پک چوق ظهور ایدر بعض مزارقلرده و مواد حیوانیه نک تحلل ایتدیکی محلولده پیدا اولوب کوچ کوچ خفیف علول حاصل ایدر که بعض جهلا بونلرک روح اولسی اعتقادینه ذاهب اولمشدر.

خامسا (غاز حامض قلوبور مولدالمائی) اشبو غاز حامض عادتا طوز روحی دیتلان حامض اولوب ولقانلرده حاصل اولور. سادسا (غاز حامض کبریت) بودخی سالف الذکر غازکی ولقانلرده و بعضا متابعدہ و طاش کموری معدنلرنده ظهور ایدر.

(ادهم)

(بقیه سی صکره)

(ناظر معارف و نافعہ)

(تنظیم اسنانبول)

عالباطرف سلطنت سینه دن وقوعبولان تشویقات اوز زینه در سعادتک
تنظیم واصلاحی ضمننده بو کونلرده معتبران تجار و صرافان دن مرکب
اوله رق تشکل ایتمش اولان بر قومپایه تک اولبایده باب عالی یه
برقطعه لایحه تقدیم ایتمش اولدیغی استماع اولنمشدر. فی الحقیقه
استانبولک تنظیم واصلاحه کمال احتیاجی درکار اولدیغندن
شوکیفیت زیاده موجب بمنو نیتمز اوله رق بمنه تعالی عهد قریبده
تیسر حسن حصولنی الطاف الهیه دن امید واستدعا اولبایده
عامه تک نظر دقتنی جلب ایتمک اوزره لایح خاطر فاتر اولان بعض
مطالعانک محر یروبیاتنه اجتر ایدرز.

بیانه حاجت اولدیغی وجهله در سعادت کرمک موقع جعفر افسسنگ
اهمیتی و کرمک آب وهوا سنک لطافتی جهتیه روی زمینده بی مثل
ونظیر اوله رق محسود کافه امم برسواد اعظم بولندیغی حالده
شمدی یه قدر اصول عتیقه اوزره اکثر اینیه سی اخشاب
وسوقاقلری طاروقالدیرملری او یغونسز اوله رق قالمسی فوق الغایه
جای تأسف حالاتندرز. استانبولدن دهامنتظم برشهر کور فامش
ویا خود ایشتماش اولنلر بالطبع بونک ما فوقنده بر حال
تصور اینده میه رک خشنود اوله ییلوب حتی بعض شعرا
(هر نه کیم خاطره ایلر سه خطور * انده اعلا سنک اعلاسی اولور)
نشیده سیله حقنده نغمه سنج مدح و ثنا اولمش یسه ده ممالک منتظمه
سائر ده سیروسیا حت اید نلر (الاشیاء تکشف باعدادها)
حکمتجه بورا سنک نه درجه محتاج اصلاح اولدیغنی درک
واذعان ایدرز.

شوکیفیتک اہمیندن غافل بولانلر برشہر اہلیہ سنک تکیم و تنظیمی
 واسواقنک توسیع و تطہیری و بونلرک لیا لیدہ تنویری تزیینات زائدہ
 قبیلندن اولوب اک صکرہ دوشنیلہ جک برشی اولدیغی اعتقادینہ
 ذاہب اولورئر ایسہدہ ارباب تجر بہ وندقیق عندندہ رہین رتبہ
 تحقیق اولدیغی اوزرہ برشہر سکنہ سنک مادی و معنوی حصول
 سعادت حالری حقدہ شو مادہ نک فوق ما یتصور تأثیرات
 عظیمہ سی اولدیغندن پک چوق شیلرہ تقدیمہ شایان
 ایدوکی انکار اولبہ مز اولو جملہ صدق مدعا ہر تقدرار بابی عندندہ
 روشنا ایسہدہ حال حاضرک عموم اہالی بہ نسبتلہ نہ درجہ مضراتی
 و اصلاحی تقدیردہ تقدرفواند و محسناتی مستلزم بولندیغنی تفصیل
 ایلہ برابر لابداولان اصلحاکم اجرا سی دخی ظن اولندیغنی
 درجہ امور مشککہ و متعسرہ دن اولندیغنی بیان ایدہ لم شہر و امثالی
 جمعیتکاہ انام اولان محللردہ انسان مجبول اولدیغنی مدنیت
 اقتضا سنجہ دائمایکدیگریلہ الفت و انسیتہ مجبور اولدقدن
 بشقتہ حصول اسباب معشت و استراحتلری دخی مطلقابوکا
 متوقف بولندیغندن بین الاہالی امر اجتماع و اختلاطک ممکن
 مرتبہ تسہیللہ کرک انسانلرک و کرک محتاج اولدقلری اشیانک سرعت
 و سہولت ایلہ حرکت و انتقالی ضمنندہ مسالک
 و معابرک اقتضاسنہ کورہ ہر درلو مواعدن تخلیہ سی
 مہام امور دندر .

ایمدی دفع ضروریات مدنیت و بالتمزہ محافظہ صحت و امثالی
 اسباب و دواعی مختلفہ یہ مبنی انسان ہر کون داخل
 شہردہ کشت و کنار ایلکہ مجبور اولہ رق بو صورتلہ پک چوق

اوقاتی خار جده کچد یکندن بتون شهر افراد اهلینک عومنه مخصوص برخانه دیمک اولوب بنا علیه هر کسک سعی و همتی یا لکن کندوسنک ساکن اولدیغی خانه نک تنظیم و تزیننه منحصر اولیدر ق عموماً شهرک اصلاحنه مصروف اولسی لازم کلور .

بر شهر دروننده بالسهوله مرور و عبور اسبابنک استحصالی لابد اولدیغی مثالو منظره قیجیه و رایحه کریهه سنندن خلقک متأذی اوله جغی شایر دخی دفع و ازاله اولنوب بالعکس رؤیت و تماشاسی باعث کشایش درون آثار و عمارات کونا کون ایله تزین اولنسی اقتضایدر .

برده عمر انسانی نیک نصفی ایلامر و رایلد یکندن امتداد ایام حیات آرزو سننده اولدیغی نمر تقدی برده بو قدر اوقات عزیزه نک مجبوراً کوشه عزلت و سکوتنده گذرانی خسران عظیم عد اولنقی لازم کله جکندن بو بروجمله تجویز اولنیه رق لیالیدن دخی ممکن مرتبه روز روشن کبی استفاده اولنسی و سائطنک استحصالی موافق قاعده عقل و حکمت اوله جغی امر بیدار در .

لیالیده سو قافلر تنویر اولنمدیغی حالده اوزاق محلا ره ککیدوب کلکده در کار اولان کلفت و زحمت بالطبع سد راه عزیمت اوله رق افتاب جهانتاب عرض دیدار ایدنجیه قدر هر کس بولندیغی محله سکون و آرامه مجبور اولور . شو حال ملالت اشمال ایسه خار ججه اولان اءور و مصالحی فردایه ترک ایتک و متاعب روزینه نک دفعیچون براز اوزاق اولان مجالسه و اکلنجیه محلا رینه کتمکدن محروم اولنق کبی محاذیری داعی اولوب بوناردن قطع نظر هر کس مطالعه کتب

وامثالی بر مشغولیت نافعہ بولہ میہ جغندن اکثر خلق دو چار کسالت و بطالت اولوب بعضی دخی مجرد اشبوام الفساد ارلان بظالتک سو تا ثیریلہ عیش وعشرتہ مبتلا اولورلر .

اگرچه وهله اولیده یوللرانتظامسزلغنگ موجب اولدیغی مشکلات یا لکز یایان کیدر ایکن فناقالدیر ملرده زجت چکلمکدن وعربہ ده دخی اسننلدیکی کبی سرعت واستراحتله کیدیلہ ماسندن عبارت ظن اولنور ایسه ده ایشو حالک صغیر و کبیر وغنی و فقیر کافه افراد اہالی یہ وجوہ عدیدہ ایله مضر تی اولدیغی ادنا ملا خطہ ایله اکلاشیاور شویله کہ شمذیکی حالده لاقلا اون حال ویا خود بش بار کیرک نقل ایلدیکی یوکی یوللرک انتظامی تقدیرجه عربہ واسطہ سیله یا لکز بر بار کیرنقل ایده بیلوب یعنی ایوم هر درلو امور نقلیہ ده استعمال اولنان حیواناتک بشده بریلہ ادا ره اولنہ رق دردینک مصارف لازمه سی اہالی یہ کار قالور . شو فرق فقرای اہالی یہ نسبتله غیر محسوس کبی کورینور ایسه ده تجارتله مشغول اولنروابنیہ جسمیہ انشایتدیرنلرک عندندہ اہیتی درکاردر . اولخالده نقل اشیادہ زیادہ سہولت و اہونیت حاصل اولدقدن بشقہ ایوم در سعادتہ بولنان شو قدریک حالک لزومی قائمہ رق مملکتلرینہ عودت ایدرلر و بو وجہله ہم بوراسی او یله برطاقم سفله دن خالی قالوب ہمدہ بولنر مملکتلرنده زراعت و صناعتله اشتغال ایدرک اوراسنک معمورینتہ مدار اولورلر .

قالدیرملری او یغونسز و نامیر سو قالدیرده کرلدیکی حالده چکیلہ جک زجت واضاعہ اولنہ جق وقت شویله طورسون قبشن چاموردن و یازین توزو طور اقدن آدمک اوستی باشی بر باد اولہ رق بو وجہله

دو چار اوله جغی ضرردن بشقه ایوقالدریم اوزرنده یوزندیکی تقدیرجه مثلا اوچ آی طیانه جق ایاق قابیری برچق آیده پاره لئه جکندن افراد اهلیدن هر بری یالکز بو جهته لاقلا شهری اون اون بش غروش حصه دار مضرت اولدیغی بی اشبا هدر . استانبولده وقت وحالی مساعد اولوبده یا یان کز مک استیابلیر غایت بهالوانی و او یغونسزلغی جهته کرا عربه و بارکیرینه سوار اوله میهرق مستقل حیوان بسلمکه و بونک ایچون سایس و آخور و مالز مه سائره تدارکنه مجبور اوله رق کلی مصارفه دوچار اولوب حالبوکه منتظم یوللر و کرا عربه لری اولسه اوله برآدم بر حیوان مصرفتک نصفی و بلکه ده اقل ایله کرا عربه لری سوار اوله رق دهها سرعت و سهولته استدیکی محله کیدر کلور .

ایوم عربه سی اولئر دهها چوق مصارف و تکلفه دوچار اولدقاری حالده کندولری ایچنده صار صلمقدن مضطرب و طار سواقا قلدده مرور و عبور لرندن خلق متأذی اولوب عربه دخی منتظم مملکتلرده طیانه جغی مدتک نصفی ظرفنده شکست و تلف او بقده در .

برده محله باشلرنده بونلرک استلری و بیوت و دکا کینک قبولی اوزرنده نومرولری محرر اولماسی استیلان محلاک تعریف و تخریسنده نه درجه مشکلاتی داعی اولدیغی محتاج بیان دکلدر . یک قولایلقده اجراسی ممکن اولان اشبواصول قوا ندکیه بی مستلزم اولوب اولخالده آدم ذل سئوالی ارتکابه حاجت قالیه رق طوغر یجه کیدوب استدیکی خانه و مغازه و محال سائره بی بولور و چار شوده اشترایتمش اولدیغی اشیایی دکا نجینک شاگردی واسطه سیله بلا مصرف خانه سنه کوندرن اشبو تسهیلاتدن قطع نظر خار جدن پوسته ایله

ارسال اولنه جق مكاتيك اوزرنده دخی دور و دراز برطافم
تعريفات تحریرینه لزوم قالیوب شهر و محله و مخاطب اولان ذاتك
اسمليله خانه و یا خود مغازه نك نومرو و سندن عبارت اولتی اوزره
یا لکز درت كلمه نك تحریری کافی اولور .

مقدمات مشروحه دن اكلا شيله جغی و جهله انسان دائما
بولدیغی محله اوتورمقی و محتاج اولدیغی شیلر همان اوراده
حصوله كلمك اوزره يراد لمامش اولدیغدن مقیم اولدیغی شهر
و یا خود قریه نك تنظیم و اصلاحنه طبق ساکن اولدیغی خانه کبی
اعتنائلیسی اقتضایدیر . شو اصولك فواید ماده سی مسلم اولدیغی
مثلا اهالینك تعدیل مزاج و تهذیب اخلاقی حقته دخی
تأثیرات حسنه سی مجربدر .

تدابیر مشروحه اصابت و خطایه احتمالی اولان تصورات قیلندن
اولیوب بونك محسنات بی نهایتی بر قاج بیک سنه دنبرو ممالک
مختلفه ده وقوعبولان تجارب کثیره ایله ثابت و متحقق اولدیغی
مثلا نوجهله اجراسی مناسب اوله جغی دخی یکیدن تصور و تحرییه
محتاج اولیوب بو باده اتخانی لازم کلان اصول اوته دنبرو
ممالک متمدنه سائرده تقرر ایتمش و حتی بوکا دائر پک چوق
کتابلر تألیف اولنه رق بر علم مخصوص حکمنه کیر مشدر . دولتیر
مهام مصالح مملکتله مشغول اولوب بو مقوله جزویات اموره
باقه میه جققرندن شهرک جسماتنه کوره دواثره تقسیم ایله هر بدائرة ایچون
اصحاب املاک و معتبران مملکتدن اهالی معرفتیه منتخب اعضادن
مرکب بر مجلس تشکیل و اصول موضوعه سنه تطبیقا
دائرلینك تنظیم و تزیینی انلرک عهدۀ اهتمامرینه احاله اولنور .

اشبو مجالس بلدیہ کند و امور داخلہ لرنده مستقل اوله رق کرک
 واردات و مصارفات لرینی و کرک و وظیفه لری داخلنده بولنان سائر
 خصوصاتی بالتذکر اکثریت آرا ایله تسویه و رؤیت ایدر لر
 و اتخاذا ایتدک لری هر درلو حکم و قرار دولت نظرنده مجالس رسمیه
 سائره قرار ی کبی معتبر طوبیله رق اجرا سنده معاونت لازمه
 ایفا قنور .

سلطنت سنیه نخشی شو اصوله تطبیقا در سعادتجه اصلاحات
 لازمه تک اجرا سیچون بر قایح سنه مقدم شهری اون درت دائره یه
 تقسیم و بولنر دن یا لکز بک اوغلو و غلطه و طوپنخانه دن عبارت اولان
 التبحی دائره نمونه اولمق اوزره تشکیل اولنه رق دیگر لری هر نه
 اسبابه منی ایسه وقت مره ونه تعلیق قلمشیدی . اشبو
 التبحی دائره اولو قند نبر و ایفای وظائفنه دوام ایدرک اداره سی
 داخلنده بولنان محالرده خیلی اصلاحات اجرا ایدوب اگر چه
 مقدم لری بعض سؤ استعمالات وقوعنه منی بر مقدار دیونه
 گرفتار اولسی اشبو اصول محدثه حقیقه بعضارینک اعتراضه
 سررشته و یرمش ایسه ده بیانه حاجت اولدیغی وجهله
 ذات اصول ایله اجرایی ماده سی یکدیگر ندن تمیز اولمق لازم
 کلوب اداره جه وقوعه کلان تقصیراتک شو اصول محاسن شموله
 ایرات نقیصه ایده میه جکی درکار در .

بنأعلیه در سعادتک صورت مطلوبه ده تنظیمی مطلقا اداره بلدیہ
 اصولک نعمینه متوقف اولدیغندن شو مقصدک نتیجه پذیر
 حصول اولسیچون همان سلطنت سنیه تک سالف الذکر نیت
 خیریه سنی برآن اقدام اجرا یه همت بیورمی تمی اولنور ،
 در سعادت سکنه سی پانخت سلطنتده اقامت ایتک شرفنه مظهر

و شو حالک موجب اوله جغی هر درلو فوائددن متمتع اولد قبری حالده
 کرک ممالک محروسه نیک سائر محالرنده و کرک کافه ممالک اجنبیه ده
 امشالی کورلماش وجهله مالاً و بدنأ هیچ برکونه تکالیف ایله مکلف
 اولد قلرندن ارتق اوزرنده یوریدکلی قالدیرملرک تعمیری
 و سپورندیلرینک ازاله سی و امثالی فائده سی طوغریدن طوغری به
 کندولرینه عائد اوله جق اصلاحات مصارفنک تسویه سی بر بارکران
 عد اولنیه جغی درکاردر .

استانبولی تنظیم ایتمک اوزره تشکل ایدن سالف الذکر قومپانیه نیک
 نوجهله اصلاحاته شروع ایده جکی هنوز معلومزدکل ایسه ده افکار
 عاجزانه مرزه کوره مواد آتیه یی اجرا ایلمسی آرزو اولنور .

اشبو قومپانیه هر نقدر ذیقدرت فرض اولنسه استانبول کنی
 بربلده جسمیه یی دفعه صورت مطلوبه یه قویه میوب اصلاحاتک
 بالطبع جسته جسته اجراسی لازم کله جکندن اول امرده نمونه
 اولق اوزره مثلاً قره کوی کوپریسندن باب عالی یه واورادن دخی
 اقسرایدن کجه رک طوپ قپویه قدر برخط مستقیم اوزره
 بر دیوان یولی جاده سی کشادیله بونک ایکی جانبنه قومپانیه و یا خود
 عرصه لری اصحابی طرفندن مناسب شکل و جسامته کارکیر
 اوله رق منتظم ابنیه انشاسی و اقتضا ایدن لغم و صویولی و غاز
 یوریلرینک دخی اصول جدیده یه تطبیقا تنظیمی لازم کلور . بویله
 بر جاده کشادی هر طرف حقنده خیرلواولوب شویله که اول بونک
 اوزرنده واقع ابنیه بالطبع محل سائر دن زیاده قیمت و اعتبار
 کسب ایده جکندن اصحابی متمتع اوله جق و ثابا تملک و یا خود
 ایجار ایله دروننده ساکن اولنلر استفاده ای دوب ثالثا موجب

اوله جغنی سهولت مرور و عبور و محسنات سائره سندن عموم
اهالی حصدمند منفعت اوله جقدر .

اشبویکی جاده دن بر مقدار کافی ختا پذیر اولدقده در عقب
رکوب و اشیا نقلنه مخصوص عربه لر ایشلیکه باشلیه جغنی مثللو
هر طرفنده هر درلو امتعه و اشیا مغازه لری اچیله جغندن اولوقت
خلق لیلانهاراً با شدن باشه قولایقله کیدیلوب کندیکنی ولایم اولان
شیلرک دخی بالسهوله تدارک اولندیغنی کوردکلرنده شو حالک
فوائد و محسناتی فهم و ادعان ایدرک بتون شهره تعمینه راغب
اوله جقلری بی اشتباهدر .

قومپانیه نك اول باول اجر اسنه اهتمام ایتسی لازم کلان اصلاحاتک
یرسی دخی ایاصوفیه و امثالی جوامع شریفه و آثار معظمه قدیمه نك
همان اتصاننده بولنان برطاقم اخشاب ابنیه خسبسه نك رفع
و ازاله سی ماده سیدر فی الحقیقه اسلاف عظامک اغزیادکاری
و شهر مزک مایه شرف و افتخاری اولان او مثللو آثار نفیسه نك شو عالده
براغلسی بونلرک خار جارونق و لطافتلرینی اخلال ایتدیکن بشقه
ذکر اولنان اخشاب ابنیه ده حریقی ظهورنده پک چوق مضرت
ایرات ایدوب حتی کچن کون نور عثمانیه جامع شریفی جوارنده
و قوعبولان حریقده جامع مذکور مناره سنک کلاهی کاملاً محترق
اولدیغنی مثللو اتصاننده بولنان کتبخانه دخی خیلی زیان کوردکدن
صکره کوچ ایله قوتارلمشدر .

برده الهوم استانبولده عمومه مخصوص باغچه اولمدیغندن خلق
ارالقده بالسهوله کیدوب تنزه ایتک اوزره داخل شهرده و جوارنده
برقاج یرده نزهتگاهلر تنظیم اولنسی اقتضایدر .

سو قاقلرک تنویری بحسنه کلنجہ استانبولک شو حالندہ هر طرفک
غاز ایله تنویرندہ مشکلات کثیرہ اولہ جغندن اول امر دہ الک مہم اولان
جادہ لرو میدانلر بونکلہ تنویر اولنہ بیلوب فقط تعمیمی سائر
اصلاحاتک اجر اسنہ متوقفدر . مع مافیہ شہرک شو حال ظلمندہ دوامی
دخی تجویز اولنہ میہ جغندن شدیدیک بشقہ صورتلہ چارہ سی بولنسی
مناسب اولورظن ایدرز .

خلاصہ کلام فی زماننا اورویانک پایتختلری شویله طورسون
اک کوچک شہرلری بیله غایتلہ منتظم و منور و بالخصوص در سعادتک
بر جزئی اولوب اقامت اجانبہ مخصوص بولنان بک اوغلی و غلطہ
بر قاج سنہ دنبرو شو اصلاحاتہ مظہر اولدیغی حالدہ استانبولک
بویله قالمسی شان سلطنت سنہ یہ ناچسبان اولوب اجانبہ قارشو
دخی موجب خجالت اولہ جغنی اشکاردر .

استانبولک تنظیم و اصلاحی داعی اولان اسباب مشر و حدین
قطع نظر شوائندہ سایہ عالیویاہ حضرت پادشاہیدہ صنوف
عساکر شاہانہ کونبکون رھین انتظام والبسہ و اسلحہ نفیسہ ایلہ
مغبوطانام اولوب بونلرک شوقیا قتلریلہ درونندہ بولندقلری شہرک
حال حاضر ی بیندہ بر نسبت مناسبہ اولدیغندن وشو مغایرتک
دوامی ناقابل بولند یغندن بمنہ تعالی عصر محاسن حصر حضرت
شہریاری اثار جلیلہ سندن اولق اوزرہ عہدقریبندہ بونلرک بینی
توفیق بیوریلہ جغنی مجزومدر .

(منیف)

(جمعیتہ ویریلان بعض ہدایا)

علم و معرفت دنیا و آخرتہ سعادت حالمک مبنی علیہی اولسی جہتیلہ کالات انسانہ نک اشرف واعلاسی اولدیغی مثللو بونک انٹساری اسبابنک تسہیلی حقدہ وقوع بولہ جق ہر درلو معاونتک دخی مبرات سائرہ یہ رجحانیتی اولہ جنجی نزد اولی الا بصارده خفی دکدر . جمعیت عاجزانہ مز وسائط حقیرہ سنک مساعد اولدیغی مرتبہ نشر معارفہ خدمت ایتمک آرزوسندہ ایسہدہ شو مقصدک درجہ مطلوبہ دہ حسن حصولی یالکز براق کسبنک سعی و اہتمامیلہ مہسر اولہ میوب ہر حالدہ اصحاب قنوت وجیتک تشویقات خیر خواہیلرینہ کمال احتیاجز درکار اولدیغندن بعض ذوات مر و تسمات طرفندن جمعیت عاجزانہ لطف اہدا قلمنش اولان کاب وخریطہ والات وادوات علیہ مزید ممنونیتلہ قبول قلمنش وموجب ذکر جیل اولمق اوزرہ اومثلو ذواتک اسملری و اہدا ایتدک لری اشیا نک دفترتری من بعد مجموعہ عاجزانہ درج ایلہ اعلان اولنہ جغندن بودفعہ انکلیر مشاہیر مہندسینندن اولوب از میر تیموریولی متعہدی بولنان موسیوقرامظون طرفندن اہدا اولنان کتب وسائرہ زیردہ تسطیر قلمنشد .

(ویلی نام ذاتک ترتیبی اولہرق مبادی علوم وصنایعہ دائر کتب)

جدل	
۱	کیمیا
۱	کومش وقورشونک ماہیت وخواصی
۱	ژئولوژی

جلد

علم معادن	۱
جر ائقال	۱
الکتریق	۲
مانیترمه	۱
تلغراف	۱
هوا	۱
هند سه ملکیه	۱
فن معماری	۱
تاریخ فن معماری	۱
تعریف اشکال معماریه	۱
هندسه نظریه	۱
ابنیه	۱
طوغله اعمالی فنی	۱
ابنیه خرجی اعمالی واحجار قطعی فنی	۱
فن رسمدن تعریف الوان	۱
تجفیف اراضی	۱
تنظیف بلدان	۱
حفر آبار	۱
آلات ریاضیه	۱
ماکنه انشاسی	۱
واپور ماکنه سی	۱

طاش قرمق فنی	۱
اصطلاحات علوم	۱
جام اوزرینہ رسم یا مرق فنی	۲
کویلو خانہ لری انشاسی	۱
بوری کوپری	۱
تمل اتمق اصولی	۱
صوہ جلیق صنعتی	۱
طرق عادیه انشنا و تعمیری	۱
دکز فنار لری اعمال و استعمالی	۱
اعمالات مقالواتی عقدی	۱
انشای سفاین	۲
ساج کمی اعمالی	۱
ساج کیلرہ متعلق اشکال	۱
تجهیز سفاین	۱
فن بحری	۱
تسخین بیوت و تجدید ہوائ	۱
واپور قزغانی اعمالی	۱
ترسیم خریطہ اصولی	۲
تیمور یول انشاسی	۲
زراعت ماکنہ لری	۱
تباشیرلی اراضی زراعتی اصولی	۱
ساعت و چاک اعمالی	۱

جلد

فن موسیقی	۱
پیانو تعلیمی اصولی	۱
انواع اصداف	۱
هندسہ رسمیہ	۱
محرقات	۱
لوقومتیف ماکنہری اعمالی	۱
لوقومتیف رسملری	۱
واپور سفائیئی ماکنہری	۱
صوایله تحریک اولنور ماکنہر	۱
صویوللری	۱
غاز بوریلری	۱
تجارت اصول دفتریہ سی	۱
سفاین تکنہری حقنہ وقوعبولان تجر بہر	۱
کلید اعمالی	۱
علم حساب عادی	۱
علم حساب عالی	۱
جبر اعلا	۱
جبر عادی	۱
اصول هندسہ	۱
مخروطیات	۱
مثلثات مستویہ و کرویہ	۱
علم مساحت	۱

لغار تمه	۱
هیئت	۱
موازنه الاجسام	۱
ماکنه لک مرکباتی	۱
هیئتک سیر سفاینه تطبیقی و جدول حساباتی	۳
تفاضلی	۱
ممالک مختلفه ده مستعمل اولچی و اوزان	۱
تمامی و تفاضلی	۱
تمامی و تفاضلی مثالری	۱
تفاضلی مثالری	۱
جبر و هندسه و مثلثات معادله لرینک تخطری اصولی	۱
کی تیمورلی	۱
لوندره ابنیه نظامنامه سی	۴
تنظیف اسواق	۱
تجار و عملیه دایره بعض نظامات اساسیه	۱
کمرور یختم انشاسی	۱
طبابت بینیه	۱
الای طوپلری اعمالی	۱
ماکنه رسملری	۱
علم صدا	۱
کشف معادن	۱
امر یقامهند سلری	۱

صومهندسلکی	۱
انهار وجد اولده سپر سفاین اصولی	۱
طوغرامه جلیق و مرانقوزلق صنعتاری	۱
صنایع مذکورہ یہ متعلق اشکال	۱
ابنیه چاتیسی	۱
چاتی رسملری	۱
دومان چقارلیه رق کورا جرافی اصولی	۱
اشکال تزینیه معماریه	۱
قدمادن ویتروسک فن معماریه دائرکاب مشهورینک	۱
ترجمه سی	
یونان اصول معماریه سنک سائرینه رجحاندتی	۱
قلیح اعمالی	۱
دکر منجیلر و چفتجیلر ایچون حاضر حسابلر جدولی	۱
انشای بیوت	۱
باقر معدنی استخراجی	۱
کوش و قورشون معدنلری استخراجی	۱
الکتریک واسطه سیه یالدر اعمالی	۱
مدخل علم حساب	۲
تلغراف اشارتلری واپور ماکنه سی نظریاتی	۱
حراثت اصول جدیده سی	۱
چه نک سبب تکونی	۱
قوه بخاریه	۱

	جلد
مفتاح علم حساب	۱
علوم طبیعیہ مدخلی	۱
ہندسہ عملیہ	۱
تشریح و فیزیولوژی	۲
صو	۱
جراثیمات	۳
علوم طبیعیہ دائرہ وقت و لائبرٹیک مولفاتی	۶

۱۳۶۷

(علوم و صنایعہ متعلق آلات و ادوات)

قطعہ

کرہ سما	۱
کرہ ارض	۱
تیمور دن مصنوع و ایور ماکنہسی مودلی	۱
تیمور دن مصنوع لوقومتیف مودلی	۱
بجراثیمات دائرہ بعض آلات	۱
الکترومانیا تبق طاقی	۱
مخلیۃ الہوا طاقی	۱
کاغذ دن لوقومتیف مودلی	۱
بویہ قوطبسی	۲
الات ریاضیہ	۲۵
اشکال مجسمہ ہندسیہ	۱۰
استیج	۱

(فنون متنوعه یه متعلق جسم خریطه و رسم)

	قطعه
جسامت طبیعیده تشریح رسماری	۱۰
حیوانات رسماری	۱۰
نباتات رسماری	۹
ماکندر رسماری	۱۲
علوم طبیعه و سائره یه متعلق رسمار	۱۴
رسم مشقاری	۵۰
متدیلا ریچون رسم مشقاری	۳۵
	<hr/>
	۱۴۰

هدایای مذکورہ دن طولایی جمعیت طرفندن مومی الیه
موسیوقرامطونہ یازیلان تشکر نامہ نک صور تیدر .

اختلاف دیانت و جنسیته باقلیدرق ممالک محروسه شاهانه ده
بولنان کافه صنوف تبعه شاهانه بنشده نشر معارفه سعی
ایلك نیت خالصه سیله در سعادتده جمعیت علمیه عثمانیه عنوا نیله
تشکل ایتمش اولان جمعیت عاجزانه مزه لطفاً اهدا ایلدیگن کتب
و تصاویر و آلات تماماً واصل اوله رفی بونلر حصول مقصد
عاجزانه مز امرنده زیاده ایتمزه یرایه جغی جهستله نه درجه موجب
محظوظیتیز اولدیغنی بوراده بولندقلری ائشاده ذات محبانه لرینه
بیان ایله برابر اولباده لازمه تشکر و محمد تک ایفاسنه مسارعت

ایلمش ایسه کده بو دفعه احبامز دن موسیو کلار قک اول طرفه عزیزتی
 وسیله سیله اشبو وجیبه نك تحسیراً دخی اجرا سنه مبادرت ایدرز
 جمعیت عاجزانه مز ممالک محروسه ده بو وادیده تأسس ایلمش برنجی
 جمعیت اولدیغی مثللو ذات اصیلانه لری دخی اجابدن بونی تشویق
 وتشجیع ایدنلرک برنجیسی اولدیغدن بو وجهله واقع اولان همم
 والاری ایوم بالجه وطنداش لریز بیننده موجب ذکر جیل اولدقدن
 بشقه نام قنوت اتسانلری اخلاقه یادکار اولق اوزره زیور
 صحایف اثار اوله جغی بی اشتباهدرن کک مملکتیزده
 وکک ممالک اجنبیه ده اصحاب خیرات اثریکزه اقتضایله ابنای
 جنسزک بصیر بصیرت لری تنویرینه مدار اوله جق تداییرک حسن
 استحصالنده بزه معاونت ایملری اعز مقاصد مزدرن هدا یای
 دوستانه لری جمعیتز مرکزینی تزیین ایدوب بالخصوص بو کونلرده
 کشاد ایتمش اولدیغمز قرائت خانه ده موجود کتب متنوعه وترک
 واجنبی لسانلری اوزره برچوق غزته لر مطالعه سیچون کلوب
 کیدنلردخی قرائت وتماشاسندن استفاده ایتمکده درلر
 خصوصات مشروحه نك بیانی تأکیدروا بطا خلاص وهودته وسیله
 اتخاذ قلندی . فی ۸ شوال سنه ۱۲۸۰

(ادخارصندغی)

معلوم اولدیغی اوزره اکثر ارباب صنایع و حرفک امر تبشیری کسب
 یومییه موقوف اولوب بونلرحسب البشر به برعلته مبتلا اولدقلری
 ویا خوداختیارلق جهتیله قوای بدنهلرینه ضعف کلدیکی حالده اجرای

صنعت آینده میباید جگرندن کند و لری و اولاد و عیال لری دو چار فقر
 و احتیاج اوله برق بالاخره ذل سئوالی ارتکاب ایده جگر لری امر اشکار در
 هزد ر لوتدایر ممکنه و مناسبه ایله عجزه ابنای جنسرتک اصلاح
 و ترفیه احوالنه سعی و غیرت اعظم و وظائف انسانیت اولد یغندن
 ارباب خیرات شو مطلب اعلانک استحصالتنه یک چوق صرف
 افکار ایتمش و بوبابده اورو یاده اتخاذ و اجرا اولنان تدابیر و وسائطک
 ال خیر لوسی ادخار صندغی اصولی اولدیغی بالتجربه ثابت اولمشدر
 اگر چه حدأ لله تعالی ممالک محروسه ده عماله زمره سنک حالی
 اورو با عماله سنه مقبوس اولمیوب بزده وسعت مملکتته کوره
 اهلینک از لغی جهتیه رنجبر طاقی دایما اقوات یومیه لری بی استحصالت
 ایده بیله جک قدر ایش بولوب شمدی به قدر هیچ کیسه نک اجلقدن
 تلف اولدیغی ایشید لمامش ایسه ده بعض عوارض طبیعیه دن
 ناشی هر وقت اجرای صنعته دوام ممکن اوله میبجغندن قطع نظر
 مقصد اصلی اهلیدن بو صنفک یا لکز اولمیه جک قدر کچنمسی
 اولمیوب اولدیغه اکتساب رفاه ایل لری دخی مطلوب ایدو کندن
 اربابی طرفندن در سعادتده براد خار صندغی تشکیلنه همت
 بیورلسه فقرای اهلینک اصلاح حالی حفته تأثیرات حسنه سی مشاهده
 اولنه جنی مجز مدر اولسایده بر علم اجالی ویره رک عمومک
 نظر دقتنی جلب ایتمک اوزره اشبو ادخار صندقلرینک صورت
 تشکیل و اداره سی و عموم اهلیمه درکار اولان فوائد و محسناتی
 بوجه آتی ذکر و بیان قانور

ادخار صندغی خلقی اچقه جمع و ادخارینه تشویقی نیت خیریه سیله
 تأسیس اولنمش بر شرکتدن عبارتدر . تشبثات سائره تجاریه ده

اولدیغی کبی بوندن مقصد اصلی شرکت اعضاسنک تمنعی اولیوب اصناف وعمله و امثالی اھالینک بالتصرف ارتره بیلدکلری مبالغ جزئیہ یی تأمینات کافیہ ومقدار مناسب فائض ایله اخذوھر درلو مخاطره دن امین اوله جق صورتده امور تجارتده استعمال ایتک و بوو جھله چکمجه وکرلرده قالب اصحابنه برکونه فائده سی اولیان مبالغی مثر ایلاکدر .

ادخار صندوقلرینک ایکی بیولک فائده سی اولوب بریسی اشبو صندوقلره اچقه وضع ایدنلره عاندرکه بونلر بلائره طوران مبالغ جزئیہ لرندن مستفید اولورلر و دیگرلر عموم ملتہ راجعدرکه صنعت و تجارتده متفرقا استعمالی ممکن اوله میان کوچک سرمایہ لر برلشیدر یلرله رک فوائد عمومیہ یی مستلزم اموردہ استعمال اولنور .

امر تعبشده قاعده تصرفه رعایتله ایلروده ضرورت چکمامک ایچون وقت وسعتده براز اچقه ادخارینه سعی ایلک قاعده حزم و احتیاطه موافق اولسی جهتیله اوصاف مقبوله دن و اولاد و عیال اصحابنه نسبتله ایسه وظائف طبیعیہ دندر . چونکه خسته لک و اختیارلق حالنده ایش ایشلکه قوای ذهنیه و بدنیہ مساعد اولدقدن صرف نظر امور تجارتنه سکتہ کلیمک و حر یقزده کبی برسبیه منی التزکین و معتبرادملرک بیله بعضا بر آنده تهی دست و بیوايه قالمسی بعید الاحتمال اولدیغندن دائماً بورالری مطالعه اولنورق حال رفاه و اقتدارده آرزوی نفسه تبعیتله اله کچن مبالغ کائلا خرج و اتلاف اولنیوب بر مقدارلری ادخار قلمسی و بوو جھله هم واردات سنویہ تزید و همده لدی الحاجه سائره محتاج اولیه رق تعبشه کافی فائض کتوره جک بر سرمایہ تدارک قلمسی انسانک مادی و معنوی اصلاح

حالی موجب اوله جغنی مجزومدر . چونکه مساعد وقتده قرانیلان اچمه کاملاً صرف واستهلاک اولندقدده انسان حال عسرته حوایج ضروریه سنی تدارکدن عاجزقالهرق حقیقه دوچار فقر وسفالت اوله جغندن بشقد هنوز نعمت رفاه ایله متمتع بولندیغنی اثناده دخی وقتاً من الاوقات ثمره صنعتدن محروم اولورسه حالی نیسه منجر اوله جغنی مطالعه ایتدکده فعلاً دوچار ضرورت اولزدن اول کرفتار اندیشه واضطراب اولماسی ممکن دکلدر . بنا برین مذموم اولان خست درجه سنه وارمیهرق قاعده تصرفه رعایتله هر کس حالته کوره بر مقدار اچمه ادخارینه سعی ایلمسی لازمه احتیاطکاریدن اولدیغنه وبقای نوع تعبشه و تعیش اچمه قرانغه متوقف اولدیغندن انسانک اچمه ادخارینه میل طبیعسی درکار اولوب بویابده بعض مرتبه سهولت وامنیت کوسترلدیکی حالده اتلاف واسراف ایله مجبول اولنریله بوندن اجتناب ایله ادخار طریقته سلوک ایده جکاری مجزوم بولندیغنه بناء اورویاده ادخار صندوقری اشته بومطالعات اوزرینه تأسیس اولنش ونتایج مطلوبه سی حصوله کلمشدر .

ادخار صندوقری هر دفعه ده اون بش یکریمی غروشه قدر اچمه قبول ایدرک فائض اعضا ایلدیکندن صنوف اها ایجه اچمه ادخارینی فوق الغایه تسهیل ایشدر . یوز یوزاللی غروش ایلغنی اولان خدمتکارل وهفته ده قرق اللی غروش قرانان رنجبرلریله ادخار صندوقنه اچمه اعطاسند مقتدر اوله جغندن بونلر قاعده تصرفه رعایتله قرانداقلری اچمه دن احتیاجات ضروریه لرینی دفع ایتدکدن صکره هر هفته ویا خود هر ای فضله قیلان مبلغی مذکور صندوقره اعطا ایدرلر ایسه چونکه ادخار صندوقنه ویریلان مبالغه الی ایده بر کره حسابی رؤیت

اولنه رق تراکم ایدن فائضك سرمایه علاوه سی اصول متخذہ دن اولدیغدن کسندولری هیچ حس ایتمه رك از بروقت ظرفنده ایچمه بر سرمایه صاحبی اوله جققری درکاردر .

مواد مشروحه ادخارصندوقلرینک شخصه عائد منافعدن اولوب مذکورصندوقلرک عمومه راجع اولان فوائدی بختنه کلنجه بر ادملك هر هفته ویا خودهرای ارتدیغی مبلغ جزئی زمان وموقع واشخاصك حالته کوره بر مقدار معینه بالغ اولدقجه بیحاصل قاله جغی واشبوءقدار معنی بولمق دخی نیچه آیلرویللر محتاج اولوب اولوقته قدر مبلغ مدخرك صرف و اتلاف ایديله جکی درکاردر . حالبوکه وارداتك فضله شهریه سی ادخارصندوقنه ویرلسه اصل سرمایه نك فائضی وفائضك فائضی تراکم ایدرک سرمایه موضوع از بروقته تضاعف ایده جکندن شو فوائدهر کسی اکتساب ثروته سوق وتشویق ایدرک از برمدت ظرفنده پك چوق بیوایکان کسب قدرت و بین الاهالی سئله ومحتاجین تناقص ایدرو بوضورتله اکثریسی فقرا کروهندن عبارت اولان هیئت ملت اوزرندن برچوق نفوسك بارکران تعبشی مرتفع اولور . برادخارصندوقنه یوزیک کشی ایچه وضع ایتسی وهر شخصك سنوی اون لیرا ارترمسی فرض اولنسه سرمایه ملی هر سنه برملیون لیرا تزیاید ز وبشقه صورتله استعمالی ممکن اوله میان مبالغ جزئیة متفرقه بر منوال مجرر بر محله جمع اولنهرق عموم ملت حقنده فائده لوتیموریول وامثالی عملیات جسمیه اجرا اولنور .

الیوم فرانسه ده ادخارصندوقلرینه ایکی میلیون وانکلترده اوج درت میلیون قدر نفوس ایچه وضع ایدوب ۱۸۴۳ سنه میلادیه سنده وقوعبولان

تحقیقاته نظراً انکلتره واسقو چیاوایرلانده ادخارصندقلرنده فقرای
 اهالی یه متعلق سرمایہ نك مقدارى التى یوزالتمش التى میلیون انکلیر لیراسنه
 بالغ اولوب مقدار مذکور مؤخرأ دهاپك چوق تزايد ایتمش اوله جنی
 مجز و مدر. مذکور ضدقلره اچقه وضع ایدنلر ك أكثر یسی عمله
 و خدمتکار کروهندن اولدیغندن مبالغ کلیه مزبوره کسب یومی
 فضله سی و بونك ثمره سی اولوب مجرد ادخارصندقلری سایه سننده
 تراکم ایتمش ایدوکی اشکاردر. علی العموم ممالک شرقیه ده فقر اطابق
 ایشندن و یا خود دیشندن ارتدیغی اچقه یی استعمال ایتک ایچون
 ادخارصندقلری کبی امین محالر اولدیغندن هر کسك اچقه سی
 بیحاصل فالقدن بشقه امر محافظه سننده دخی پك چوق تکلف
 اختیارینه مجبور اوله رق کمره بیلده طاشنلوب یا خود طیراغددفن
 اولندیغی و بعض کمره دخی ماوضع لهسنك خلافتده اوله رق
 نساطائفه سی تزیناتنده استعمال قلندیغی معلومدر.

شو حال برچوق سرمایہ یی بیحاصل براغهرق ممالکک ندرجه
 فوآئدن محر و میتی داعی اولدیغی تعریفدن مستغنیدر. خلقه
 امنبت بخش اوله جق صورتده برادخارصندغی احداث اولنسه
 هر کس اچقه سنك سنه بسنه تزايدی کوره رکنه سی وار ایسه
 یا ننده صاقلیبوب صندغه اعط و بوضورتله شمیدیکی حالده چکجه
 دروننده و طیراقلر التده محفوظ و مخفی اولان و یا خود بین النسا
 حلی مقامنده استعمال اولنان بو قدر میلیون التون بریره تجمع
 ایدرک هم اصحابی استفاده ایدروه، هده اقتضای تیدیکی حالده
 ادخارصندغی طرفندن ملت و دولتجه فائده لو امور جسمیه یه صرف
 اولنور.

اوروپا نه تشکیل اولنان ادخار صندقلرینک بالنجر به فوائد
عظیمه سی مشاهده اولندیغندن و حسن اداره و انتظامی و مأمورلرینک
استقامتی جله یه امنیت بخش اوله جق برحالده بولندیغندن
فوق الغایه کسب وسعت و اهمیت ایلشدر. هرکیم اولورسه
اولسون انه کین فضله پاره یی برکون یاننده الیقویعیوب درعقب
مذکور صندغه اعطا و بوجمله اره صره و یردیکی اقمچه برخانه
اشترا ایده جک و یابردکان آچه جق و یاخوداخر برصورتله امر تجارنده
قوللا نیله بیله جک مقداره بالغ اولدقده اخذ و استیفا ایله ایستدیکی
وجهله استعمال ایدر. شواصول مملکت حقتده دها پک چوق
فوائدی منتج اولوب شو یله که خلق بر برینه باقهرق و چو جققر بیله
پاره ارترمق هوسنه دو شهرک چالبشوب اقمچه قزانمق
و صرفیاتلرنده قاعده تصرفه رعایت ایتک کبی اوصاف ممدوحه
اکتساب ایدر. و چو جققر ادخار صندغیله اولان محاسبه لرینی
کورمک املیه اوقیوب یازمغه سعی ایدوب صندغه و یردکری
اقمچه ایچون نه مقدار فائض اله جققرینی هر هفته یکریمی و یا اوتوز
غروش و یرلدیکی حالده بشبیک غر و شه مالک اولمق نقدرمدته
توقف ایده جکنی بیلک ایچون عملیات حسابیه ایله اشتغال
و بوضورتله منفعت ذاتیه تازیانه شوق و غیرت اولوب خاصه
تدرس ایتکسزین امور حسابیه ده ملاکه استحصال ایلر. ادخار
صندقلرینک اشبو فوائدمتنوعه سی انکار اولنه میوب از بروقت
ظرفنده صنوف اهالینک حالی اصلاح و تر فیهه مدار کلی اوله جغی
بی اشنباهدر.

اوروپا ده بولنان ادخار صندقلری اعضاسی اصحاب عفت

واستقامتدن اوستند غك حين تشكيلنده الك زياده معاونت وهمتي
 سبقت ايدن ذواتدن مركب متعدد مجلسلك زير نظارتنده در بيوك
 ما مورلري مجاناً خدمت ايدوب كوچك ما مورلره مقدار كافي معاش
 ويريلور . صندغه وارد اولان اچجه نك الك زياده امين صورتده
 استعمالى وبركونه اختلاس وقوعى ممكن اوله مامسى ضمننده
 مكمل اصول ونظامات وضع اولنمشدر . اشونظاماتك تمامى اجراسنه
 وصندق محاسباتك رؤيت وتدقيقنه ما مور متعدد مقتشلسر واردر .
 صندغه وضع اولنان اچجه لك محاسبه لرى التى ايدنه بر كره رؤيت اولنوب
 صندغك احوالى ومدفوعات ومقبوضاتى سنه باشنده غرتنه لره اعلان
 اولنور . ادخار صندغنه اچجه وضع ايدنلك يدينه شركت طرفدن
 بر قطعه سند اعطا اولنوب تكرار اچجه وضع ايتك ويا خود وضع اولنان
 اچجه كير و التيق ايچون سندنز بورك ابرازى لازم كلور . حسب الايجاب
 شركتك مركز اداره سنه بالذات كيديله من ايسه سندك اخر برينه
 تسليم ارسالى جائز اوله بياور فقط بو تقديرده كوندريله جك ادمك يدينه
 بر قطعه وكالتنامه اعطاسى لازم كلور . هر كيم اولور سه اولسون بعض
 حيل و دسايس ايله صاحبندن خبر سزا دخار صندغندن اچجه المغه
 چالشور ايسه ارباب جنائتدن عد اولنوب اكا كوره مجازات قنور .
 برواضع اچجه سنى كير و التيق استد كده صندقدن المش
 اولديغى سندن ويا خود نومرو سنى بيان ايدنه من ايسه افاده سنى مجموع
 اوله ميه جغندن شايد ضايع اولور ايسه تجديد اولنه بيلك ايچون
 سندك نومرو سنى بيلتمك لازمدر .

دانیارقه

دانیارقه علیهمه سوق اولنوب الیوم شلزویقده محارب بولنان اوستریا دولتی قوهٔ عسکریه سی اون ایکی طاہور ششخانہ جی ودرت طاہور سواری و دراغون و بش بطریه طوپدن عبارت ارہرق جمعاً یکر می بیک عسکر و بش بیک بار کیردر و محاربهٔ مذکورہ دہ بولنان پروسیا عسکرینک مقداری دخی جمعاً یکر می درت بیکدر .

اولوجہلہ متفقینک عسکری قرق درت بیکہ بالغ اولوب دانیارقه دولتک قوهٔ عسکریه سی دخی همان بوکا مساویدر فقط ہر نصلسہ شمدی یہ قدر و قوغبولان محارباتک اکثر یسندہ دانیارقه لول مغلوب اولوب از جہلہ اوستریا لول ایلہ دا (نیورق) شہری پیشکاکہندہ واقع اولان محاربه دہ دخی مقاومت ایده میہرک شلزویق شہرینی تخلیہ و (ایدر) نہری ساحلندہ واقع استحکاماتلرینی ترک ایدرک شمال طرفہ چکلمش لدر .

دانیارقه لولک الیوم تحصن ایتمش اولدقلری (السن) اطہسی غایت مستحکم اولدیغندن اورادہ مصالحہ نک انعقادینہ منتظر درلر . متفقین ذویل شہرینی دخی ضبط ایدوب (سوندنویت) طرفہ جمع ایتمکدہ درلر . الیوم شلزویق دوقہ لغنی همان کاملا ویوتلانک بر جزو اعظمینی متفقین عساکری ضبط واستیلا ایتمش و مذکور دوقہ لق اوزرنده حق حکومت ادعا سندنہ بولنان پرنس دوقستنبورغک دوقہ لغنی اعلان قلمشدر .

متفقلرک فلنسبورغ شہری اوزرینہ ہجو ملرنده دانیارقه لول فوق الغایہ ابراز مآثر غیرت ایلمش لرایسندہ نہایت مقاومت ایده میدرک تخلیہ سنہ مجبور اولمش لدر . دانیارقه لولک پک چوق تلفاتی اولوب ایکی یوز نفری دخی اسیردوشمش والی قطعہ طوپلری اخذ اولمشدر .

اوستریا لوردن دخی یدیوز قدری مقتول و مجروح اولمشدر.
دوپل شهری جوارنده پرو سبالور له دانیمارقه لولر بیننده بر محاربه
عظیمه وقوعبولوب طرفیندن کلی تلفات وقوع بولمش ایسه ده
غالب و مغلوب معلوم اولمدیغی حالده چکلمشدر.

بعض دولتر توسط ایدرک مسئله نك مصلحانه حلیمون
برقونفرانس عقدینی تکلیف ایلمشدر ایسه ده دانیمارقه دولتی متفقین
عسکری مملکتی تخلیه ایتمد بجه بونی قبول ایتمه جکنی بیان ایله
محاربه یه دوام ایتمکده اولوب ظن اولندیغنه کوره بودخی ایام بهارک
تقریبی مناسبته دانیمارقه دوتماسی حرکت ایتمدیله ریک پروسیا
لیانلری تضییق اولنلق غرضنه منی بولمشدر.

دانیمارقه دولتی مصارفات حریبه نك تسویه سیچون مملکتی
اهالیندن بیانقواصولنه تطبیقا اسنیفا قلمنق اوزره پوزاون درت
میلیون فرانق استقراض اولمنسه مقدمجه قرار ویرمش و بوندن
بشقه بودفعه دخی قرق میلیون استقراض ایتمک نیتنده
اولدیغی مروتی بولمشدر.

لهستان

دانیمارقه مسئله سی ظهور ایده لی لهستان ماده سی اونودلق
درجه سنه کلمش ایسه ده لهلولر ایام بهارک موجب ازله جنی مساعداته
انتظاراً محاربه یه دوام ایتمکده درلر خنی اولمدیغی وجهله بو مقوله
مقاتلات داخلیه محاربات دولیه یه مقبس اولوب اکثریا فرق صغیره
بیننده ظهوره کله ریک کاه برطرف وکاه دیکری مغلوب اولمقده در.
روسیه عساکری باش قوماندانی جنرال (برک) سلاح بدست اوله رقاله
کچن بالجه عصانک بلا امان قورشونه دیزلسنی بو کره تنبیه و اعلان ایلمشدر.